

MEMÒRIA D'INFORME DE GESTIÓ I EVOLUCIÓ DE LA FUNDACIÓ PERE MATA.

(2.1) Introducció.

La Fundació Pere Mata basa les seves actuacions en la protecció i l'assistència de persones afectades per trastorns mentals, discapacitats intel·lectuals o dependents per tal d'aconseguir la seva integració comunitària, millorar la seva rehabilitació i qualitat de vida, així com també, el seu benestar individual.

L'exercici d'aquesta voluntat fundacional es materialitza en una activitat creixent, que en els darrers anys, ha consolidat múltiples iniciatives, programes de suport i gestió de recursos assistencials enfocats a donar resposta a un gran nombre de necessitats.

Les prioritats de la Fundació i les principals línies de treball realitzat al llarg de 2023 es poden englobar en els següents àmbits d'actuació:

- **ACTIVITAT TUTELAR I MESURES DE SUPORT A LA CAPACITAT JURÍDICA:** La representació jurídica, l'administració i tenir cura de les necessitats de les persones incapacitades legalment.
- **SERVEIS LABORALS:** La inserció laboral suposa l'adquisició, recuperació o potenciació d'aquells coneixements, hàbits i habilitats necessàries per aconseguir la seva integració professional.

DISPOSITIUS-ACCIONS:

- TALLERS OCUPACIONALS - Rehabilitació laboral.
 - CENTRE ESPECIAL DE TREBALL - Espai productiu protegit, en el camp de muntatge industrial, jardineria, manteniment d'exterior, restauració, neteja i bugaderia.
 - FORMACIÓ: Accions formatives de capacitació laboral prèvies a la inserció al treball protegit.
 - INSERCIÓ A L'EMPRESA ORDINÀRIA: Intermediació laboral.
- **SERVEIS D'HABITATGE PER A PERSONES AMB MALALTIA MENTAL:** Llars residència, Llars amb suport, la finalitat de les quals és facilitar l'accés a l'habitatge a les persones amb malaltia mental.
 - **SERVEIS D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA:**
 - Gestió de residències per a la gent gran.
 - Servei d'Assistència Domiciliària (SAD).
 - Acompanyaments hospitalaris i sortides programades i urgents.
 - Servei de transport assistit.

- **ACTIVITATS CULTURALS, D'OCI, PRÀCTICA DE L'ESPORT I VOLUNTARIAT.**

- **FORMACIÓ I R+D:** Promoure i col·laborar en programes de recerca clínica i experimental.

- **SENSIBILITZACIÓ DE L'OPINIÓ PÚBLICA, CAMPANYES INFORMATIVES.**

- **ALTRES PROGRAMES.**

Cal ressaltar que 3.368 persones han participat, com a mínim, en un programa diferent, i que han estat atesos per una plantilla mitjana contractada equivalent a jornades anuals de 439,68 professionals.

En aquesta memòria no només es detalla la liquidació numèrica de les activitats desenvolupades, sinó una recopilació de tota la informació significativa, que al nostre entendre, és necessària per a una correcta comprensió del conjunt de les actuacions realitzades.

(2.2) Evolució Econòmica.

Des d'un punt de vista econòmic i de gestió de l'activitat dels serveis, l'exercici 2023 ha estat condicionat per múltiples factors que han influït en l'evolució de la Fundació i els resultats assolits. Principalment cal destacar:

(2.2.1) Anàlisi del context extern.

Actualització de tarifes.

L'actualització de tarifes del Departament de Drets Socials ha estat l'element determinant en la millora del resultat de l'exercici. L'Ordre DSO/244/2023, per la qual s'actualitzen els preus i imports de determinats serveis socials, ha suposat un canvi en la tendència acumulada des de 2009 de congelació de tarifes o increments inferiors a la inflació.

Amb caràcter general les tarifes s'han revaloritzat un 6,08 %. Determinats serveis, com les mesures de suport a la capacitat jurídica i el programa d'autonomia a la pròpia llar han tingut augments superiors condicionats a millores en la prestació dels serveis.

Concertació.

S'ha finalitzat el procés d'acreditació i concertació del servei de tuteles i serveis prelaborals. Aquesta nova relació administrativa substitueix a la subvenció i suposa una millora dels comptes deutors amb l'Administració ja que permet la facturació mensual en funció de l'activitat realitzada.

Revisió del finançament a l'àrea de gent gran.

El Departament de Dret socials ha corregit el dèficit de tarifa de les residències assistides en gestió adjudicades en concursos públics amb anterioritats al 2018, ja que el finançament era molt inferior a la resta de centres d'aquesta tipologia i no permetria afrontar els costos d'explotació. Aquest fet ha suposat una millora significativa dels recursos disponibles a les residències de Bellpuig, Vallbona i Jaume Batlle.

Estabilització de l'increment de preus derivats de la inflació.

Després d'un 2022 amb fortes pujades de costos com a conseqüència de la repercussió de la inflació, al 2023 s'han moderat en termes generals els increments.

Convenis laborals i sostenibilitat.

Preocupació principalment per l'increment acumulat del Salari Mínim interprofessional (SMI) i l'augment del 8% al 2023 que afecta a les contractacions de les persones amb discapacitat al Centre Especial de Treball.

Afectació per la Covid-19.

Al 2023 l'impacte ha estat residual i l'afectació ve motivada per l'aplicació dels protocols preventius. A data de tancament d'aquest informe de gestió no hi ha i no és preveuen reclamacions o demandes que pugin derivar en despeses addicionals per aquest concepte.

(2.2.2) Evolució de les principals magnituds econòmiques.

Els ingressos de l'exercici assoleixen els 18.835.574,56 € amb una variació 2023/2022 de +2.709.725,91 € (+16,8 %), amb el següent detall i comparativa dels principals conceptes :

Descripció	2023	2022	Diferència	%
Prestació de serveis	17.779.210,40	15.033.453,90	2.745.756,50	18,26%
Rendiment d'actius	235.789,47	85.832,17	149.957,30	174,71%
Col·laboracions, Subvencions i Donacions	381.602,13	588.059,82	-206.457,69	-35,11%
Subvencions a la inversió	89.180,54	104.458,38	-15.277,84	-14,63%
Altres ingressos	349.792,02	314.044,38	35.747,64	11,38%
	18.835.574,56	16.125.848,65	2.709.725,91	16,80%

Dins dels ingressos per prestacions de serveis destaca l'increment de tarifes vinculat a la cartera de serveis del Dept. De Drets Socials amb una revalorització del 6,08% i les actualitzacions vinculades a l'Ordre DSO/244/2023 dins dels àmbits dels serveis de tuteles, el servei d'autonomia a la pròpia llar i la gestió de residències assistides de gent gran.

Els ingressos per rendiments dels actius s'han vist afavorits per una positiva evolució dels mercats financers al 2023 amb un notable variació del +174% respecte al 2022.

Altrament, els ingressos per col·laboracions, subvencions i donacions es redueixen en -206.457,69 €. Aquesta notable disminució està motivada per la falta de recurrència al 2023 de les següents donacions i subvencions extraordinàries de 2022, en concret, col·laboracions de Caixabank per 40.000 €, Fundació Port Aventura per 35.315 €, Cursos Fundació ONCE per 29.250 € i Diputació de Tarragona per 18.460 €.

Les despeses de l'exercici assoleixen els 18.316.293,56 € amb una variació 2023/2022 de 2.116.580,72 €, representant un +13,06%, amb el següent detall i comparativa de les principals despeses :

Descripció	2023	2022	Diferència	%
Ajuts concedits	106.745,98	95.092,69	11.653,29	12,25%
Consums d'explotació	2.256.122,61	2.043.204,50	212.918,11	10,42%
Personal	11.440.286,24	11.308.669,87	131.616,37	1,16%
Altres despeses	4.151.661,48	2.144.288,42	2.007.373,06	93,61%
Amortitzacions	339.777,96	336.116,34	3.661,62	1,09%
Financers	21.699,32	272.641,05	-250.941,73	-92,04%
	18.316.293,59	16.200.012,87	2.116.280,72	13,06%

Per conceptes cal destacar dins de l'epígraf de consums d'explotació, l'increment de les despeses per subministres alimentaris (+71.827€) i compra de material sanitari (31.821 €) a les residències de gent gran, l'augment de les despeses en els serveis de seguretat a l'àrea tutelar (20.674 €) i les despeses en programes culturals i lúdics (20.876 €) després de la reactivació dels mateixos passada la pandèmia.

Ressaltar també dins de l'epígraf d'altres despeses, l'augment de les provisions destinades a reinvertir en grans reparacions de conservació amb l'objectiu d'actualitzar les instal·lacions assistencials i les derivades de l'Ordre DSO/244/2023, tal com han quedat detallades a la memòria econòmica.

Altrament, les despeses financeres es redueixen molt notablement comparativament amb els imports de 2022 ja que en aquest darrer exercici es van efectuar provisions per la pèrdua de valor derivades de la negativa evolució dels mercats financers al 2022.

Al balanç de situació cal comentar l'increment del saldo dels comptes deutors que assoleixen la xifra de 4.483.975,21 € (una variació 2023/2022 de +1.463.738,12 €, 48,46 %). Aquest significatiu augment està motivat per l'aplicació de les noves tarifes derivades de l'Ordre DSO/244/2023 pendents de liquidar a 31/12/23.

Tot i l'augment dels comptes deutors, s'ha assolit una reducció dels nivells d'endeutament de 418.943,20 € al 2022 a 371.983,65 € al 2023.

(2.3) Desenvolupament de l'activitat.

(2.3.1) Activitat tutelar, protecció jurídica i cobertura de les necessitats econòmiques.

El col·lectiu de persones amb capacitat d'autogovern afectades, sobretot en aquells casos amb patologies crònicament més prolongades, per motius de la seva malaltia poden no valer-se per si mateixes en la realització de les activitats més bàsiques de la vida diària. Per donar cobertura a aquesta situació, la Fundació Pere Mata articula les següents iniciatives:

(2.3.1.1) Activitat tutelar, mesures de suport i protecció jurídica.

Tutela de persones incapacitades judicialment, protecció jurídica i assessorament a les famílies.

En alguns casos, cal proporcionar a les persones afectades per malaltia mental, discapacitat o deteriorament cognitiu una representació, administració i cura de les necessitats en el sentit més ampli. Per aquest motiu, s'ha d'engagar en els organismes judicials un procediment d'incapacitat parcial o total, i nomenar una figura judicial com és la figura del tutor o del curador.

Aquesta figura judicial, determinada en la corresponent sentència d'incapacitat, té com a objectiu vetllar per la cobertura de les necessitats de la persona incapacitada i pel seu benestar, que a la vegada, és supervisada pels organismes judicials i socials competents en la matèria.

El detall de l'evolució de l'activitat al llarg del 2023 ha estat:

- EVOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT DEL SERVEI:

Càrrecs	2023	2022
Tutoria	395,00	511,00
Assistència no representativa	80,00	27,00
Assistència provisional	1,00	2,00
Curatela	147,00	180,00
Mesures cautelar	1,00	1,00
Defensa judicial	1,00	1,00
Assistent personal	4,00	4,00
Assistència representativa	138,00	35,00
Guarda de fet	1,00	1,00
Assistència mixta (ANR-AR)	12,00	-
Administració provisional	3,00	-
TOTAL CÀRRECS TUTELARS	783,00	762,00
Pretutela	132,00	123,00
Document de compromís	21,00	21,00
Administració provisional	1,00	4,00
Valoracions	79,00	59,00
Gestió Administrativa	166,00	107,00
ALTRES FIGURES	399,00	314,00
TOTAL	1.182,00	1.076,00

- TIPOLOGIA DIAGNÒSTICA DELS CÀRRECS TUTELARS: El diagnòstic principal dels càrrecs tutelars finançats són:

DIAGNÒSTIC PRINCIPAL DELS CÀRRECS TOTALS JURÍDICS	TOTAL
Transtorn mental sever	626,00
Discapacitat intel·lectual	315,00
Toxicomanies i altres diagnòstics associats	42,00
Demències	152,00
Altres tipologies diagnòstiques	47,00

- CARACTERÍSTIQUES DE LA INTERVENCIÓ:
 - El casos atesos en domicilis augmenten dels 244 al 2022 a 274 el 2023.
 - El 45,6 % del total dels càrrecs tutelars presenten factors de complexitat en la intervenció social, jurídica i/o econòmica.
 - Els principals factors de complexitat del conjunt de les mesures :

FACTORS DE COMPLEXITAT	Percentatge %
Transtorn mental sever	626,00
Discapacitat intel·lectual	315,00
Toxicomanies i altres diagnòstics associats	42,00
Demències	152,00
Altres tipologies diagnòstiques	47,00

(2.3.1.2) Gestió de dipòsits

Històricament, la finalitat de la creació dels dipòsits a les institucions hospitalàries cofundadores, va ésser la d'intentar controlar i orientar, amb criteris terapèutics, la despesa diària de cadascun dels interns. Amb la creació d'aquest instrument, un cop cada trimestre o cada mes, s'ordenava una transferència cap al compte dipòsits dels pacients des de l'entitat financera on aquesta persona tenia el seu compte principal i, a partir d'aquí, el metge assignava una despesa diària a l'intern, import que podien aconseguir en el dipòsits dels pacients de la mateixa institució sense que cada vegada l'intern necessites desplaçar-se a Reus per efectuar aquesta disposició. Així mateix, s'evitava que l'intern mal administrés el seu patrimoni, o efectués més despesa de la pertinent i, a més, el pacient aprenia a controlar els seus diners a partir de l'assignació diària que el metge de referència li assignava, segons les seves necessitats.

Aquesta modalitat de gestió de tresoreria dels pacients és una pràctica habitual i necessària, tal i com ho demostra el fet que totes les institucions públiques o concertades pel Servei Català de la Salut tenen un mateix funcionament.

La normativa que regirà els dipòsits del pacient serà la que estableixen els articles 1.758 i seg. del Codi Civil.

(2.3.1.3) Ajut econòmic al pacient mental.

Tot i la important millora de les condicions de vida i de la situació econòmica de bona part del col·lectiu de malalts psiquiàtrics, experimentada a partir de la progressiva implantació de les percepcions per pensions no contributives de les quals són beneficiaris una part important dels afectats, especialment en aquells casos d'hospitalització de crònics, trobem encara bosses de marginalitat.

Ha estat voluntat de la Fundació el suport directe, sempre dins de les seves capacitats financeres, a aquests tipus de col·lectius sempre amb accions puntuals i altament justificades.

El pressupost d'ajuda econòmica a persones amb problemàtica derivada de malaltia mental ha assolit l'import de 106.745 € al llarg de 2023 destinats a les següents accions:

- Manutenció : Compra de menjar, vestuari, tabac i higiene personal.
- Habitatge : Pensió, lloguer, subministraments, reparacions i assegurances.
- Altres : Salut personal, acompanyaments i activitats d'oci.

(2.3.2) Serveis Laborals

Oferim tots els suports per a totes les tipologies de treball; treball ordinari, treball protegit, prelaboral i ocupacional.

La distribució per serveis i activitats al llarg de l'any 2023 ha estat la següent:

SERVEI	PLACES	PERSONES ATESSES/CONTRACTADES	PERSONES AMB 65% O MÉS DISCAPACITAT	INSERCIONS
Prelaboral	50,00	115,00	63,00%	33,00
Treball protegit	83,00	111,00	60,70%	0,00
Treball ordinari (SIOAS/INCORPORA)	-	50,00	32,00%	23,00
Teràpia Ocupacional	40,00	38,00	100,00%	0,00

Fets més destacables :

- Adjudicació del projecte d'envelliment prematur per part del Dpt. de Drets socials per l'acompanyament i assessorament d'aquells treballadors del Centre especial de treball amb trastorn mental sever que accedeixen a la jubilació anticipada.
- Referents formatius com especialistes en salut mental al programa "ocells de foc" del Dpt. de Treball i el programa Incorpora de la F. "La Caixa".
- Durant l'any 2023 s'ha consolidat una cartera de 24 clients recurrents amb una facturació anual de 738.484 €.

(2.3.3) Serveis d'habitatge per a persones amb malaltia mental

Oferim totes les tipologies de suport a l'habitatge per a persones amb problemàtica derivada de salut mental de la Cartera de Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya, prestant suports de manera temporal o definitiva les Activitats de la Vida Diària per a que les persones amb problemàtica derivada de malaltia mental puguin desenvolupar-se de manera normalitzada i lo més autònomament possible dins d'un entorn comunitari.

SERVEI	PLACES	PERSONES ATESES	TIPOLOGIA D'ATENCIÓ
Llar Residència	59,00	63,00	365/24 hores
Llars Amb Suport	61,00	58,00	365/2 hores diàries
Suport autonomia a la pròpia llar	127,00	158,00	Assistència domiciliària

Fets més destacables :

- Creixement del servei de llars amb suport: Incorporació al 2023 de 10 noves places amb l'obertura d'una nova llar a Tarragona i dues noves llars a Amposta. Complementàriament, la Fundació Pere Mata adquireix dues noves llars amb titularitat de l'entitat a Reus, on s'ha real·lotjat a 9 persones que fins ara s'atenien a pisos de lloguer. Aquesta adquisició respon a l'objectiu d'oferir habitatges centrals, de qualitat, amb habitacions individuals per garantir la intimitat de les persones residents i millorar-ne les condicions d'habitabilitat.
- El Servei de Llars amb Suport incorpora tecnologia en registre de presències amb sistema NFC per a professionals i incorpora Internet via wi-fi a la totalitat de les Llars amb Suport, incloses les noves adquisicions.

(2.3.4) Serveis d'Atenció a la dependència.

(2.3.4.1) Gestió de residències per a gent gran.

Les Residències Assistides i els Centres de Dia ofereixen un servei d'acollida i d'atenció integral a les persones grans tenint en compte els valors, preferències i història de vida, amb l'objectiu de garantir un servei personalitzat i de qualitat.

DISPOSITIU	PLACES			TOTAL	Pressupost Operatiu	RRHH
	RS	CD	H			
Llar Residència	61,00	8,00	-	69,00	1,89M/€	41
Llars Amb Suport	78,00	30,00	-	108,00	2,49M/€	61
Suport autonomia a la pròpia llar	90,00	16,00	-	106,00	2,52M/€	62
	229,00	54,00	0,00	283,00	6,90M/€	164,00

Fets destacats :

- **ESTUDIS:**

- HAPPY PATIENT: Participació en l'estudi Happy Patient i en la presentació de resultats i conclusions sobre l'ús dels antibiòtics a les residències de gent gran. Estudi d'àmbit europeu, coordinat per l'ICS (Departament de Salut).
- PROJECTE INVESTIGACIÓ CIVEX: Projecte d'investigació sobre la participació ciutadana de les persones grans. Estudi europeu, coordinat des de la Universitat de Barcelona.
- PROJECTE T-ONE: Participació en les proves pilot del sistema de videoconsulta T-One. T-One és un sistema que afegeix a les videoconsultes simples, dispositius d'exploració on-line que permeten al metge a distància disposar d'informació clau, directa i objectiva per fer un diagnòstic fiable.
- FIGURA DEL RHS ALS CENTRES RESIDENCIALS DE CATALUNYA: Participació del RHS (Bellpuig) a l'estudi realitzat pel Departament de Drets Socials.

- **PROJECTES:**

- RETIRADA DE CONTENCIIONS: Es treballa per la retirada de l'ús de contencions a través del Projecte LiberaCare.
- PROJECTE SNOEZELLEN D'ESTIMULACIÓ SENSORIAL: Creació dels espais Snoezelen i estudi del seu impacte.
- IMPLANTACIÓ DEL MODEL D'ATENCIÓ CENTRADA EN LA PERSONA amb l'acompanyament de Fundació Pilares, entitat de referència estatal en la implantació i desenvolupament del model d'atenció.

- **COMUNICACIONS, PONÈNCIES I PREMIS:**

- APP Tellfy – PERE MATA GENT GRAN: implantació de l'aplicació per optimitzar la comunicació amb les famílies de les persones usuàries, en funcionament a totes les residències.
- Participació en la "8a Jornada en ACP d'ACRA" presentant experiències en la implantació del Model d'Atenció Centrada en la Persona.
- Participació en la ponència: "RHS en la gestió de brots en centres residencials per a la gent gran", organitzat pel Departament de Salut de la Regió sanitària de Lleida, Alt Pirineu i Aran (Lleida).

- **ACTIVITATS INTERGENERACIONALS I DE PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA:**

- Activitats intergeneracionals amb escoles bressol, centres d'educació primària, secundària, casals d'infants, centre de persones amb necessitats especials, amb l'objectiu de crear una metodologia intergeneracional d'aprenentatge de nous valors a les escoles/instituts. Donar visibilitat a la gent gran com a persones actives i fomentar una imatge positiva de les persones grans entre els joves/nens i la societat en el seu conjunt.
- Participació d'entitats de l'entorn a projectes i celebracions de les residències de gent gran.

(2.3.5) Programa de recerca i desenvolupament en el camp de la salut mental.

Projectes realitzats conjuntament amb l'àrea de recerca, innovació i docència de l'Hospital Universitari Institut Pere Mata.

- **Projectes**

- Desenvolupament del projecte "Estudio piloto aleatorizado y controlado a doble ciego sobre la eficacia de los nutracéuticos combinados con la actividad física como tratamiento complementario para el autismo y la esquizofrènia" (codi PI21/01812, import finançat 123.420,00 €). En aquest projecte s'avalua l'efecte d'una combinació nutracèutica i de l'activitat física en la millora física, psicològica i psicopatològica de l'autisme i l'esquizofrènia.

- **Publicacions**

Autors: Yolanda Alonso, Carmen Miralles, M José Algora, Alba Valiente-Pallejà, Vanessa Sánchez-Gistau, Gerard Muntané, Javier Labad, Elisabet Vilella, Lourdes Martorell.

Títol: Risk factors for metabolic syndrome in individuals with recent-onset psychosis at disease onset and after 1-year follow-up.

Revista: *Scientific Reports* (2022) 12: 11386. DOI: 10.1038/s41598-022-15479-x

(2.3.6) Altres programes.

- **Programes comunitaris per a persones amb malaltia mental i/o discapacitat intel·lectual.**

- Voluntariat, activitats d'oci, lleure i esport.
- Acompanyaments mèdics i hospitalaris i la realització de tota mena de gestions.
- Transport assistit.

SERVEI	TIPOLOGIA DEL SERVEI	Hores de Servei/Places	Usuaris
Acompanyaments hospitalaris, sortides programades i urgents	365/24 hores	14.110	454
Voluntariat, activitat d'oci, lleure i esport	Segons programa	26.385	508
Transport assistit	De di lluns a divendres de 08:00 a 18:00	9.325 serveis	-

- **Gestió del Banc d'Ajudes Tècniques.**

Servei que engloba l'assessorament tècnic gratuït domiciliari per part d'una terapeuta ocupacional en matèria d'accessibilitat i ajudes tècniques. Al mateix temps, ofereix l'accés a ajudes tècniques en condicions de lloguer assequible.

SERVEI	Persones ateses	Intervencions realitzades	Material cedit (ajudes tècniques)
BAT DE TERRES DE L'EBRE, servei concertat amb els Consells Comarcals del Montsià, Baixa Ebre, Terra Alta, Ribera i Ajuntaments de Tortosa i Amposta	145,00	628	93
BAT DE REUS, Servei concertat amb l'Ajuntament de Reus	198,00	630	123

- **Espai de reflexió ètica (ERESS).**

L'Espai de Reflexió Ètica (ERESS) de Fundació Pere Mata continua treballant per consolidar-se i per fomentar la mirada ètica en la praxis professional i en el dia a dia de totes les persones vinculades, d'una forma o altra a l'entitat.

- **Activitats de promoció de la salut mental i lluita contra l'estigma.**

- Realització d'un projecte de lluita contra l'estigma i sensibilització de malaltia mental a l'Institut Escola Agustí Barberà d'Amposta (Montsià) on s'han sensibilitzat un total de 66 membres del personal docent i 181 alumnes.
- Participació del Servei Prelaboral de Reus en la V edició del mes de la Salut Mental, juntament amb entitats referents de Salut Mental de la població i amb entitats cíviqes i educatives del municipi.